Nodiadau i athrawon

Cwestiwn Allweddol: Pa effaith gafodd arfau a thechnoleg newydd ar y Rhyfel Byd Cyntaf?

Yn y pecyn adnoddau ceir ffynonellau cynradd ac eilradd sy’n cynnwys gwybodaeth am y defnydd o arfau a thechnoleg newydd yn ystod y Rhyfel Byd Cyntaf.

Bydd disgyblion yn wynebu'r senario canlynol:

- Mae llawer o arfau a thechnoleg filwrol newydd yn cael eu datblygu yn ystod y Rhyfel Byd Cyntaf;
- Mae adnoddau yn brin;
- Mae pob adran o'r lluoedd arfog yn awyddus i dderbyn mwy o arfau.

Bydd pob grŵp yn cynrychioli adran o'r lluoedd arfog a'u tasg yw cyflwyno dadl gref i'r panel a'u perswadio i fuddsoddi rhagor mewn technoleg benodol neu math arbennig o arf.

Gweithgaredd

1. Bydd athrawon yn penodi panel i wneud y penderfyniad terfynol am fuddsoddi. Gall y panel hwn gynnwys nifer fechan o ddisgyblion o blith y dosbarth, neu aelodau hŷn o'r gymuned ysgol e.e disgyblion Blwyddyn 12 Hanes.
2. Bydd y dosbarth yn cael ei rannu'n grwpiau a bydd pob grŵp yn derbyn pecyn o adnoddau gwybodaeth am un math o arf.
3. Bydd y grwpiau yn gweithio ar greu cyflwyniad sy'n ceisio perswadio'r panel i fuddsoddi yn eu harf nhw. Mae taflenni gwaith wedi eu darparu ar gyfer y dasg.
4. Gall y panel gwestiynu’r grwpiau tra’u bod yn gwneud y gwaith ymchwil.
5. Bydd y grwpiau yn cyflwyno i'r panel.
6. Bydd y panel yn penderfynu pa arf fyddan nhw'n buddsoddi ynddo ac yn esbonio’u penderfyniad.
7. Bydd y panel yn rhoi adborth am gryfderau a gwendidau pob cyflwyniad.

Syniadau i athrawon

Ffocws medrau / Llythrennedd	Testun: Arfau a thechnoleg	Adnoddau
	Amcan a nod: datblygu dealltwriaeth y disgyblion o bwysigrwydd yr arfau a'r dechnoleg newydd a ddefnyddiwyd yn ystod y Rhyfel Byd Cyntaf a sut oedd hyn wedi newid natur ymladd adeg y rhyfel. Bydd y disgyblion yn cael y cyfle i ymchwilio, darllen a deall adnoddau gwreiddiol ysgrifenedig a gweledol er mwyn dysgu mwy am arwyddocad y dechnoleg newydd mewn rhyfela.	
Symbyliad: esiamplau o ddulliau rhyfela o gyfnodau gwahanol e.e cafalri yn Rhyfel y Boer, ffotograffau o'r awyr gan awyrennau, llongau tanfor.	**Cam 1** Gellir defnyddio'r enghreifftiau yn y pecyn adnoddau fel sbardun i drafodaeth grŵp drwy annog disgyblion i : • Ddisgrifio prif nodweddion arfau ar draws y canrifoedd • Esbonio sut mae hyn wedi newid dulliau rhyfela • Gwerthuso effaith y newidiadau yma.	**Pecynnau adnoddau:** ***Arfau a thechnoleg* &** ***Arfau cyn y Rhyfel Byd Cyntaf***
Darllen • Defnyddio strategaethau darllen gwahanol • Darllen testunau sydd yn newydd iddynt • Chwilio am ddeunyddiau ychwanegol mewn testunau a'u defnyddio i ehangu dealltwriaeth • Ymchwilio i ystod eang o ffynonellau i ddatblygu dealltwriaeth lawn o'r pwnc.	**Cam 2** Gall y dosbarth gael ei rannu'n grwpiau: • Bydd pob grŵp yn derbyn pecyn adnoddau am dechnoleg benodol a ddefnyddiwyd yn ystod y Rhyfel Byd Cyntaf • Bydd y grwpiau'n defnyddio'r pecyn adnoddau i ymchwilio'r dechnoleg ac yn defnyddio'r daflen waith i ffocysu ar gwestiynau allweddol. • Bydd y grwpiau yn paratoi cyflwyniad am eu technoleg drwy ddefnyddio'r wybodaeth a'r dystiolaeth a gasglwyd ganddynt. • Gall y panel ymweld gyda phob grŵp yn ystod y cyfnod paratoi.	**Pecynnau adnoddau *Arfau a thechnoleg***

Syniadau i athrawon

Siarad • Gwrando ar wybodaeth a syniadau a ddylanwadodd arnyn nhw.	**Cam 3** • Cyflwyno i'r panel. • Y panel yn holi'r grwpiau.	
	Cam 4 • Y panel yn penderfynu pa arf neu dechnoleg y bydden nhw'n buddsoddi ynddi gan esbonio'r rhesymau dros eu dewis. • Y panel yn rhoi adborth ar bob un o'r arfau a mathau o dechnoleg newydd.	
Ysgrifennu • Cywain a chasglu gwybodaeth o destunau a ffynonellau • Pwyso a mesur gwybodaeth, ffynonellau, esboniadau a rhesymeg wrth ymdrin â phwnc. • Dewis, dadansoddi a gwerthuso syniadau a gwybodaeth yn wrthrychol.	**Cam 5** Tasg i ddatblygu'r gwaith: Adolygiad ysgrifenedig o'r arf mwyaf effeithiol yn seiliedig ar y cyflwyniadau.	

CYNLLUN ADDYSG
Y RHYFEL BYD CYNTAF
1914–1918

<u>Tasg y disgybl</u>: Pa arfau neu dechnolegau newydd fyddech chi eisiau i reolwyr y Lluoedd Arfog fuddsoddi ynddyn nhw?

Enw'r dechnoleg:

Sut fyddech chi'n defnyddio'r dechnoleg hon mewn brwydr? Pa mor effeithiol yw'r dechnoleg?	Fedrwch chi feddwl am fanteision eraill?	Beth yw cost y dechnoleg hon?

<u>Senario aelodau'r panel</u>: Rydych yn rheoli'r Lluoedd Arfog. Pa arfau neu dechnolegau fyddech chi'n buddsoddi ynddyn nhw?

Eich cyllideb yw ___________________

Technoleg	**Cryfderau'r dechnoleg?**	**Gwendidau'r dechnoleg?**	**Oes manteision eraill i'r dechnoleg yn ystod neu wedi'r rhyfel?**	**Faint fyddech chi'n medru prynu gyda'ch cyllideb?**
Tanciau				
Magnelau a Sieliau				
Awyrennau				
Llongau Rhyfel				
Gynnau peiriant				
Llongau tanfor				

Cwestiynau i aelodau'r grŵp:

Tanciau

Magnelau a sieliau

Awyrennau

Llongau rhyfel

Gynnau peiriant

Llongau tanfor